

„Kis kacska fürdik...

... fekete tóban, anyjához készült Lengyelországba." Hát mi tizenketten szintén megfürdünk. Lengyelországban, csak egy kicsit más okból.

A JATE KISZ-bizottsága még a vizsgaidőszak előtt közhírré tette egyik kiadványában, hogy jelentkezünk egy tíznapos lengyel útra. Turistacsere keretében ellátogathatunk a Mazúri-tavakhoz és Gdanskba. A részvételi díj 1000 Ft és az útiköltség (kb. 700 Ft). Júniusra összeállt a lista: 12 nevet tartalmazott.

Pontosítás végett többször is megfordultunk a KISZ-bizottságon, ahol böngésztek a telexeket, hogy megtudjuk, melyik város pályaudvarára érkezünk, és hányadikán. Már rögtön az elején kiderült, hogy a Mazúri-tavaknak még a környékére sem fogunk menni, ellenben 6 napot töltünk Varsóban, 4-et Gdyniában (ez az ún. „hármastáros”; Gdansk—Sopot—Gdynia tagja), és három napot Krakóban. Ez sem rosszabb az előző tervnél, így egyikünk sem gondolt arra, hogy a programváltozás miatt lemondja az utat. A telex még 2000 Zloty (400 Ft) zsebpénzről is beszélt, s tartalmazta a leglényegesebb üzenetet: július 21-én Varsóban várják tízünket. Ezen kicsit megütköztünk, de a bizottságon megnyugtattak minket; csak menjünk el nyugodtan, mind a tizenketten. Hogy ebből később mennyi bonyodalom származott! Mert az csupán lengyel fogadók jóindulatán múlt, hogy a tíz főre lefoglalt szállásokon jutott hely még két „fekete bárnynak” is, a zsebpénzről nem is beszélve!

A Lengyelországból kapott üzenetek egyike az utazás részleteit ismertette. Nekünk csak a Budapest—Varsó—Gdynia, illetve a Krakó—Budapest útvonalra szóló vonatjegyről kell gondoskodnunk, az ottaniak majd távolsági autóbusszal visznek bennünket Gdyniától Krakóig. Ekkor még nem sejtettük, hogy életünk egyik rémes élménye lesz ez az utazás. Az még hagyján, hogy nem busszal tettük meg ezt a távot, de hogy este 10-től másnap reggel fél 11-ig állni fogunk egy zsúfolt vonaton... De hát e lengyel kirándulás vége felé mi már az égvilágon semmin sem csodálkoztunk...

Július 21, Varsó, külvárosi pályaudvar, 10 óra 24 perc.

A csoport két tagján kívül, akik autóstoppal érkeztek Szegedről Varsóba, és a megbeszéltek szerint itt ta-

lálkoztak a többiekkel, senki sem várta csapatunkat a pályaudvaron. Pedig indulásunk előtt telexeltünk az utat szervező lódi egyetemnek. Igaz, visszajelzés nem érkezett, de ez egyébként sem szokás. Szerencsére a címük nálunk volt, bár mintha Lódz egy kicsit messze volna varsótól...

Két óra várakozás után megjelent mellettünk egy fiú és egy lány. Érdeklődtek, Csongrádból jöttünk-e, mi pedig boldogan szorongattuk a kezüket. Elmesélték, hogy másik pályaudvaron vártak ránk, mert telex nem érkezett, és Varsóban legalább 4 állomás van. Csak azt nem értik, miért vagyunk ilyen nagyok? Ezen egy percre mi is eltöprengtünk: tényleg, hogy rohantunk meg huszonegy éves korunkra 160—180 cm-re?

Mindegy, a lényeg, hogy megvagyunk! Legalábbis azt hittük, mert amint megérkeztünk kísérőnkkel a város másik végén levő szállásunkra, és elbeszélgettünk a további programról, nyomában kiderült a tévedés: ók csongrádi úttörőket, nem pedig Csongrád megyei egyetemistákat vártak! Ráadásul a vonat sem stimmelt, mert mi nem a Báthori-expresszsel érkezünk. Tehát maradt a kérdés: hol van a mi nemzetközi táborunk? Gyors telefonok: magyar nagykövetség, utazási irodák, ifjúsági szervezetek, egyetemek, hotelek, kollégiumok... — senki sem tud felvilágosítást adni, de legalább közben előkerülnek az úttörők. Végül kapunk egy szállódacimet, ahol az éjszakát eltölthetjük ingyen, sőt reggelit is kapunk. Még azt is tudomásunkra hozzák, hogy a nemzetközi táborba érkező német csoport szintén Varsóban bolyong valahol, akárcsak mi. Döntöttünk: amennyiben reggeliz nem tudunk meg valami biztatót, hazautazunk.

Másnap reggel. Egy fiú érkezik a nemzetközi táborból — értünk. Telefonüzenet alapján indult utánunk, de hogy a követőség, vagy más védőangyal vezette-e nyomra, azt ő sem tudta megmondani.

A további varsói napokat már csak két tényező keserítette meg: az időjárás, amely olyan volt, mint idehaza október végén. Onos eső, jeges szél; na, itt biztosan nem kelendő cikk a napolaj! A másik tényező emberi volt: táborunk hölgyvezetője, Johanna.

Róla sok mindent állíthatnánk, csak azt nem, hogy vezető típus. Olyan jól sikerült

minden szervezőakciója, hogy a tábor résztvevői inkább egyedül derítették fel a fővárost, semmint a varsói illetőségű Johannával. Akkor legalább biztos, hogy nem tévedtek el. — Csupán néhány példa: Egy ízben hajókirándulást szervezett nekünk. Mindenki felkelt korán, még a reggelit is kihagytuk inkább, csak el ne késsünk. Negyed 9-kor a hajóállomáson toporogtunk, látszólag elértük a 9 órás hajót. Csak hogy nem ártott volna előre letoglalni a jegyeket, mert Lengyelországban gyakran előfordul, hogy valamihez azonnal jut hozzánk az ember, s akkor még a kilométeres sorokat nem említettem. Így történt, hogy mi is csak a 13 órakor induló hajóra jutottunk fel. El lehet képzelni, miket gondol ilyenkor 40 éves ember!

Aztán jött a következő élmény Gdyniában. Johanna még Varsóban kapott egy cédulát, amelyen gdyniai szállásunk pontos címe volt és legegyszerűbb megközelítési módja (egy trolibusz száma és a megálló sorszáma). Persze hogy nem találunk oda rögtön, és az is természetes, hogy rossz trolira szálltunk.

A már említett Gdynia—Krakó utazást is neki köszönhetjük. Nem 15 perccel indulás előtt kellene ugyan indulás előtt kellene ugyan helyet keresni magunknak a körülbelül 700 km-es út előtt a vonaton. A legérdekesebb, hogy Johanna végig ült. Valaki átadta neki a helyét. De csak mert nem tudta, kinek.

A lengyel konyhát hamar kiismertük: a repából, a céklából álló köret elmaradhatatlan része a főtt krumpoli, amit kaporral szórva tálnak. A tizedik napon már nagyon vágytunk némi nohedlire vagy rizsre. És igazán színhúrra.

Azt a kedvességet, amit a lengyel emberek velünk szemben mutáltak ki kell emelni. A forintot pedig egyenesen nyugati valutának éreztük, olyan keresett cikk.

Augusztus 3-án ért véget nem éppen hibátlan szervezésű utunk.

Nem árt, ha jövőre a KISZ-bizottság ügyel arra, hogy 10 fő helyett ne 12-en utazzanak, még akkor se, ha onnan — az egyetemek közötti szerződés értelmében — 12 személyt kell fogadni.

A jövőre útnak indulóknak üzenjük: készüljétek fel lelkitekben is, és az esernyőket semmi esetre se felejtétek otthon!

SZ. E.

Egy OTKA-pályázat nyomában

Láda pakolás és ütemezés

Képzelteti az olvasó, egy magamfajta bölcsész miként hőkölt, mikor az Országos Tudományos Kutatási Alap elfogadott pályázatainak jegyzékét böngészve a következőket olvastam: **a ládapakolási és az ütemezési probléma megoldására szolgáló közelítő eljárások állagossági vizsgálata**. Mellette az árfekvés: 560 000 forint.

— Mire fordítjátok ezt a rengeteg pénzt? — kérdezem a témavezetőt, dr. Csirik Jánost, aki a JATE Számítás tudományi Tanszéken tudományos főmunkatársként dolgozik.

— A pénzt két évre kaptuk. A támogatásból a kutatók részvevők önkéntes munkáját kapnak, folyóiratokat, könyveket vásárolunk és ebből akarjuk fedezni az elkerülhetetlen kongresszusi résztvevőket, tanulmányutak költségeit is.

— Miért fontos a kongresszusra járás?

— A legújabb eredményekről kongresszusokon lehet a legjobban tájékozódni. A legkiválóbb folyóiratok átfutási ideje is egy-három év között mozog, ezért belőlük a legfrissebb információkhoz nem lehet hozzáférni.

— Végül is mi ez a ládapakolási és ütemezési probléma?

— A kombinatorikus optimalizáló egyik részproblémája. Az optimalizáció azt jelenti, hogy egy probléma minimális vagy maximális megoldását keressük. A kombinatorikus optimalizáció esetében „csak” véges sok megoldási lehetőség van, de ez a véges sok, túl sok ahhoz, hogy ki is próbálhassuk őket. Az utóbbi húsz-harminc évtől kezdve az ilyen típusú kérdésekkel viszonylag keveset foglalkoztak, mert az optimális megoldás meghatározására általában könnyű volt algoritmust adni és így matematikailag nem voltak különösebben érdekesek. Ezután már csak kipróbálás kérdése az egész, mondták, s ezzel el volt ténylezve.

— Mitől lettek ezek a problémák a matematikusok számára mégis érdekesek?

— A számítógépek felgyorsulásával ezeket a problémákat mos tmár ténylegesen meg lehet oldani, a gép elvégzi a próbákat, kikeresi az optimumot. A dolog persze nem ilyen egyszerű: ha az alaphalmazt, amely a problémát értelmeztük, növeljük, a „kprobálandó” esetek száma expo-

nenciálisan növekszik, amit még a leggyorsabb gépek sem győznek idővel. Ezért ezeknek a „kiszámításilag” nehéz problémáknak a megközelítéséhez szükség van az úgynevezett heurisztikus algoritmusok vizsgálatára. Ezek nem mondják meg, hogy mi az optimum, de az optimum valamilyen jellegű közelítést megadják, méghozzá reális számítási idő alatt.

— De azt még mindig nem tudom, hogy mi a ládapakolási probléma.

— Az egyszerűség kedvéért: van n darab tárgyad, ezeknek súlya adott. Feladat: megadott összúly tárolásra alkalmas ládába pakold be ezeket a tárgyakat úgy, hogy a lehető legkevesebb ládat használd fel.

— Az ütemezés pedig az idő kérdésével foglalkozik?

— Igen. Az a feladat, hogy a lehető leghamarabb készlen legyenek.

— Még mielőtt belemerülünk az algoritmusok és heurisztikák tulajdonságainak vizsgálatába, annyit áruljon még el: mi lesz ennek a kutatásnak a haszna?

— Hangsúlyozni: ez alapkulatás, amely később található meg a helyét a gyakorlatban.

Számadás

munkáiban nemigen érhető tetten.

A tizenegy fősztólás majdnem mindegyike igen fontos észrevételekkel gazdagítja a megújuló Kosztolányi irodalmat. Fráter Zoltán a fénykereső Kosztolányi írói utódok, az életművet a fény-motívum nyomon követelevel értelmezi, új dimenziót fedezve föl. Hasonlóan izgalmas és új értelmezést adó Margócsy István a szegény kisgyermek panaszaírói írói dolgozata. Azt bizonyítja, hogy a „kötet maga a magyar irodalom egy legutódatosabb és leglátványosabb megkomponált ciklusa — egészében is szervesen felépített műalkotás... a ciklus bővült, de renéje nem változott. „Bence Lórán” a szövegnyelvéssel módszereivel vizsgálja az Utcapad című Kosztolányi tollrajzot, és bizonyítja, hogy ez az életműben „vaccaknak” és „jelentéktelennek” számító kis írás is remekmű, felvilágosítja a szövegstiliztika távlatait.

Boros Gábor Moviszter Miklós — részvét és szeretet című írásában a doktori teszi meg az Edes Anna valódi főszereplőjének, új szempontú, érvényes értelmezését adva a sokat elemzett regénynek. Bárdos László a Számadás három verse alapján Kosztolányi kisszerkezetit tanulmányozza, és tesz a korai kis formákra is érvényesíthető megállapításokat. Érdekes lenne a már évszázad óta megjelenő sajátosan Kosztolányi formát tovább vizsgáló visszafelé is. A többi dol-

gozatról főként terjedelmi okokból nem teszünk említést.

Nagy meglepetésre a hatgatói pályázatok közül a nyelvészetiek az izgalmasabbak. Az irodalomtörténeti dolgozatok közül ifj. Bakács Tibor és Dömötör Lajos első díjas Pacsirta elemzését kell kiemelni. Ez és a többi munka is hosszú, túlfirt, s talán a kelleenél is kicsit visszafogottabbak, igazán nem fiatalosak. A nyelvészeti dolgozatok a szakmában új szövegtani stilisztikai irányzat döntő hatását mutatják, és Bence Lórán kiváló munkája után Karvalics László és Nizárcsere Bodrog Beáta dolgozata is mutatja gyümölcsöző hatását. Az Oszki koncert Horváth Rajmund készítése strukturális és statisztikai elemzését az irodalomtörténet is termékenyítően használhatja.

A tanulmányok hozadékán túl jelentősnek kell taranunk a kötet címét: Számadás, s nem a Kosztolányi-ravaló közvetlen utalás, hanem a felidézett gesztus miatt. Lassan oldódik a jég a Kosztolányi életmű körül. A személy esetleges hibáit, bűvéseit egyre kevesebbet emlegetik műveiről szólva. S minél inkább a műre figyelnek, annál világosabban tűnik föl az ember cselekedeteinek értelme. A kötet legjobb írásai nem renegetik, védik Kosztolányit, hanem megértik és értékelik. Am néhány dolgozatban még fölünk a „nagy” Kosztolányit meg nem értő szemlélet (pl. Juhász Tamás néhány kitétele). Számadásuk hosszú görára van még szükségünk. A mostani — sajnos — még az úttörők közé tartozik.

ZSOLDOS SÁNDOR

Mire készül a JATE-klub?

Új és régi programok, színház, rock jazz, video, játékok, italok és események, sport- és botrányklub, kiállítások, akciók, no meg rendezési témájú beszélgetések — mindezek a szeptember 22-én Bikini-koncerttel rajtolt JATE-klub programján. S ha már zene: október 8-án a Membranés (ez egy angol banda) látogat a klubba, 27-én jön a Benkő-Diázi másnap Roberto Magris, fiatal olasz dzsessz-zongorista ad koncertet. De mindennek előtti, október 7-én a Supertrió (Kőszegi, Vukán és Berkes), akik a tengeren túlról hozzák vendégüket. Lakatos Ablakos Dezsőt. A komoly zene kedvelőinek különösen értékes csemegével kedveskedik a klub és az Olasz Kulturális Intézet: a tervük szerint október második felében a milánói Scala Verdi-operáinak interpretációját élvezhetik — videóról.

Filmprogramokról: egyszerre több jó hír. Először is kiépült a klub zártláncú videorendszere, melynek 19 órai kezdettel a VHS-moziból majd az egybegyűléteket, a foci világbajnok-

ság érdekesebb mérkőzéseit, könnyűzenei filmeket és játékvilágokat vetítenek majd. Külön felhívjuk a nyelvet tanulók figyelmét arra, hogy olasz, angol és francia beszéd fog hangzani ezekben az órákban. Másrészt: szeptember végén és október első két napján a belgrádi Fest kilenc alkotását mutatják be. A harmadik jó hír pedig az, hogy továbbra is peregnék majd a kortárs filmklub és a bemutatkozó filmjei.

Az ősz szenzációján is ígérkezik, hogy a számtalan botrányt kavart, ellenzékeny és híveket garmadáva gyűjtő jugoszláviai magyar fotóművész, Varga Somogyi Tibor személyesen cs kiállított művei által szellemében is jelen lesz a Toldi utcában. Két akcióra kerül sor: A Múmia erotikus feltámasztása és a Jelenlevők saját akciójukat rendezhetik meg a fényképezőgépet elvitt alcímű happening. A kiállítás megnyitására szeptember 26-án kerülnek sor Kormosék. Pódiumon a következők: Weij Zoltán humoros műso-

rával (Árpád a punk) október 9-én, Hobó, mint színházi ember 17-én és a Pingvin pantomim csoport 16-án.

Szeptember 23-án az eremire széthullott magyar labdarúgó-válogatott roncjai fölött meditatál majd Dócsák Miklós, a kiváló sportújságíró és Sallai Sándor, a nem kevésbé kiváló labdarúgó. Szeptember 29-én a börtönből szabadult, egykoron Totókirálynak nevezett Molnár Tibor vall arról, miként vásárolhatta meg az egész magyar élvonalat. S ha már pénzügyek: október 14-én Hirschler Richard, a HVG főszerkesztő-helyettese Lengyel Lászlóval, a Pénzügyi Kutatási Intézet tudományos munkatársával beszélget Merre tovább a reformmal? címmel.

Még csak annyit: és ez még nem minden. (Egyébiránt a JATE hallgatóinak egy százaléka bérlet egy évtérre, a dolgozóknak 150 forint, külsőknek 200. A főiskola és a SZOTE hallgatói részére 200—200 darab bérlet áll rendelkezésre — az érkező sorrendjében.)

Helyesbítés

dr. Vadon Gábor, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Radiológiai Klinikájának docense. Egyetemi tanár kinevezést kapott az Oktatástechnikai és Technológiai Központban dr. Zoltán Örs Tamás, az Oktatástechnikai és Technológiai Központ vezetője.

Helyesbítés

dr. Vadon Gábor, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Radiológiai Klinikájának docense. Egyetemi tanár kinevezést kapott az Oktatástechnikai és Technológiai Központban dr. Zoltán Örs Tamás, az Oktatástechnikai és Technológiai Központ vezetője.

Az érintettektől és olvasóinktól is elnézést kérünk.

Hiba csúszott a 4. oldalon Perovics Zoltán „Sápadt indigó” c. írásába is. Az utolsó előtti bekezdésben „Megkérdeztük?” helyett „Megérkeztünk!” olvasandó.

A szerző és az olvasók elnézését kérjük!